

Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
MICHAŁA BOBEKA
przedstawiona w dniu 9 czerwca 2016 r.¹

Sprawa C-212/15

**ENEFI Energiahatekonysagi Nyrt
przeciwko
Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov (DGRFP)**

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Tribunalul Mureș, Secția civilă (sąd w Mureș, wydział ds. cywilnych, Rumunia)]

Postępowanie upadłościowe — Skutki wynikające z prawa państwa wszczęcia postępowania w odniesieniu do wierzytelności podatkowej, która nie została wpisana na listę wierzytelności w ramach tego postępowania i która podlega egzekucji w innym państwie członkowskim

I – Wprowadzenie

1. Niniejsza sprawa dotyczy egzekucji wierzytelności podatkowej w Rumunii przeciwko spółce posiadającej siedzibę na Węgrzech i wobec której toczy się w tym państwie postępowanie upadłościowe. Wierzytelność podatkowa nie została zgłoszona w ramach tego postępowania upadłościowego i, zgodnie z prawem węgierskim, prawo do wpisania jej na listę wierzytelności wygasło.

2. Do Trybunału zwrócono się o ustalenie, czy rozporządzenie (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego² dopuszcza regulację krajową przewidującą wygaśnięcie prawa do zgłoszenia wierzytelności lub zawieszenie stosowania środków egzekucyjnych w odniesieniu do tego rodzaju niezgłoszonej wierzytelności. Trybunał poproszono także o określenie, czy fiskalny charakter rzeczonyj wierzytelności ma jakiegokolwiek znaczenie dla tej oceny. Wspomniane pytania prowadzą do podniesienia dodatkowej kwestii, mianowicie czy uregulowania krajowe mające zastosowanie do postępowania upadłościowego wszczętego w jednym państwie członkowskim powinny także regulować kwestię wpływu, jaki wszczęcie rzeczonyj postępowania upadłościowego wywiera na postępowania egzekucyjne z udziałem tego samego dłużnika w innym państwie członkowskim.

1 — Język oryginału: angielski.

2 — Rozporządzenie Rady nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. 2000, L 160, s. 1).

II – Ramy prawne

A – Prawo Unii

3. Zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 1346/2000 „[s]ądy państwa członkowskiego, na terytorium którego znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika, są właściwe dla wszczęcia postępowania upadłościowego. W przypadku spółek i osób prawnych domniemywa się, że głównym ośrodkiem ich podstawowej działalności jest siedziba określona w statucie, chyba że zostanie przeprowadzony dowód przeciwny”.

4. Artykuł 4 rozporządzenia nr 1346/2000 określa przepisy dotyczące prawa właściwego. Co do zasady, art. 4 ust. 1 stanowi, że „[o] ile [rozporządzenie] nie stanowi inaczej, dla postępowania upadłościowego i jego skutków właściwe jest prawo państwa członkowskiego, w którym zostaje wszczęte postępowanie. [To państwo członkowskie określane jest] jako »państwo wszczęcia postępowania«”.

5. Zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 1346/2000 prawo państwa wszczęcia postępowania, zwane *lex concursus* w motywie 23 rozporządzenia, „określa przesłanki wszczęcia postępowania upadłościowego, sposób jego prowadzenia i ukończenia”. Przepis ten zawiera niewyczerpujący wykaz kwestii regulowanych przez *lex concursus*, takich jak, między innymi, w lit. f) „skutki wszczęcia postępowania upadłościowego na środki dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli; z wyłączeniem toczących się postępowań” oraz w lit. k) „prawa wierzycieli po ukończeniu postępowania upadłościowego”.

6. Artykuł 15 rozporządzenia nr 1346/2000 stanowi, że „[w]pływ postępowania upadłościowego na toczące się postępowanie dotyczące przedmiotu albo prawa wchodzącego w skład masy podlega wyłącznie prawu państwa członkowskiego, w którym toczy się postępowanie”.

7. W myśl art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 1346/2000, zasadniczo, „[w]ierzyciel, który po wszczęciu postępowania upadłościowego [...] w jakikolwiek sposób, w szczególności w drodze postępowania egzekucyjnego, zostaje zaspokojony całkowicie lub częściowo z przedmiotu należącego do masy znajdującego się w innym państwie członkowskim, jest zobowiązany [...] do zwrotu zarządcy otrzymanego zaspokojenia”.

8. Wreszcie art. 39 rozporządzenia nr 1346/2000 uznaje prawo „[każdego wierzyciela], którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się w innym państwie członkowskim niż państwo wszczęcia postępowania, włącznie z organami podatkowymi i instytucjami ubezpieczenia społecznego państw członkowskich, [do pisemnego zgłoszenia swoich] wierzytelności w postępowaniu upadłościowym”.

B – Prawo krajowe

9. Artykuł 20 ust. 3 węgierskiego prawa upadłościowego, ustawy XLIX z 1991 r., stanowi, że w przypadku niezachowania terminu zgłoszenia wierzytelności, przewidzianego w art. 10 ust. 2 tejże ustawy, wierzyciel nie może uczestniczyć w układzie przyjętym pomiędzy dłużnikiem a wierzycielami po zakończeniu postępowania upadłościowego. W praktyce oznacza to, że wierzyciel, który nie dokonał zgłoszenia roszczenia, nie może już, co do zasady, dochodzić rzeczowej wierzytelności względem dłużnika.

III – Okoliczności faktyczne, postępowanie główne i pytania prejudycjalne

10. ENEFI Energiahatekonysagi Nyrt (zwana dalej „skarżącą”) jest spółką z siedzibą na Węgrzech, która posiada stały zakład w Rumunii.

11. W dniu 13 grudnia 2012 r. wszczęto postępowanie upadłościowe względem skarżącej na Węgrzech.

12. W dniu 7 stycznia 2013 r. Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov (regionalna dyrekcja generalna ds. finansów publicznych w Braszowie) (zwana dalej „pozwaną”) została powiadomiona o wszczęciu postępowania upadłościowego na Węgrzech oraz o możliwości zgłoszenia wierzytelności w tym postępowaniu przeciwko skarżącej.

13. W styczniu 2013 r. pozwana podjęła próbę zgłoszenia dwóch wierzytelności w postępowaniu upadłościowym (zwanymi dalej „wierzytelnościami pierwotnymi”). Pozwana nie dochowała jednak obowiązującego terminu i nie uiściła odpowiednich opłat z tytułu zgłoszenia. Wspomniane wierzytelności nie mogły zatem zostać zgłoszone i rozpatrzone w ramach postępowania upadłościowego, co stwierdził zarządca w dniu 2 maja 2013 r.

14. W okresie między 5 a 25 czerwca 2013 r., gdy postępowanie upadłościowe było jeszcze w toku, pozwana przeprowadziła w siedzibie stałego zakładu skarżącej w Rumunii kontrolę skarbową. W dniu 25 czerwca 2013 r. pozwana wydała decyzję podatkową określającą dodatkowe zobowiązania skarżącej z tytułu podatku VAT (zwaną dalej „decyzją podatkową wydaną po ogłoszeniu upadłości”). Pozwana nie zgłosiła żadnej wierzytelności odnośnie do decyzji podatkowej wydanej po ogłoszeniu upadłości w postępowaniu upadłościowym. Wszczęła natomiast postępowanie egzekucyjne odnośnie do decyzji podatkowej wydanej po ogłoszeniu upadłości w Rumunii.

15. Decyzja podatkowa wydana po ogłoszeniu upadłości nie została pierwotnie zaskarżona przez skarżącą. W rezultacie w dniu 7 sierpnia 2013 r. organy rumuńskie wydały względem skarżącej akt stanowiący tytuł egzekucyjny.

16. Postępowanie upadłościowe na Węgrzech zamknięto w dniu 7 września 2013 r.

17. W dniu 3 września 2013 r. skarżąca wytoczyła powództwo przeciwegzekucyjne wobec tytułu egzekucyjnego w Rumunii. Skarżąca jest zdania, że nie jest zobowiązana do zapłaty sumy będącej przedmiotem żądania i uważa jej egzekucję za bezprawną. Wskazuje, że w chwili przeprowadzenia kontroli skarbowej prowadzącej do wydania decyzji podatkowej po ogłoszeniu upadłości wobec skarżącej toczyło się już postępowanie upadłościowe na Węgrzech. W związku z tym w celu egzekwowania zobowiązań płatniczych skarżącej na mocy decyzji podatkowej wydanej po ogłoszeniu upadłości pozwana powinna była zgłosić egzekwowaną wierzytelność w postępowaniu upadłościowym. Skarżąca podnosi, że postępowanie upadłościowe podlega prawu węgierskiemu zgodnie z rozporządzeniem nr 1346/2000, a zgodnie z prawem węgierskim wierzytelności, które nie zostały zgłoszone w postępowaniu upadłościowym wygasają. A zatem, według skarżącej, pozwana utraciła już prawo do uzyskania płatności na mocy decyzji podatkowej wydanej po ogłoszeniu upadłości.

18. W tych okolicznościach Tribunalul Mureș, Secția civilă (sąd w Mureș, wydział ds. cywilnych) zawiesił postępowanie i skierował do Trybunału Sprawiedliwości następujące pytania:

- „1) Czy dokonując wykładni art. 4 ust. 1 i 2 lit. f) i k) rozporządzenia [Rady] (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego należy uznać, że skutki postępowania upadłościowego uregulowane w prawie państwa wszczęcia postępowania upadłościowego mogą obejmować po stronie wierzyciela, który nie brał udziału w postępowaniu upadłościowym, wygaśnięcie prawa dochodzenia swojej wierzytelności w innym państwie członkowskim lub zawieszenie postępowania egzekucyjnego w odniesieniu do tej wierzytelności w tym innym państwie członkowskim?
- 2) Czy ma znaczenie fakt, że wierzytelność będąca przedmiotem postępowania egzekucyjnego w państwie członkowskim innym niż państwo wszczęcia postępowania jest wierzytelnością podatkową?”.

19. Uwagi na piśmie przedłożyły rządy węgierski i niderlandzki oraz Komisja. Rząd węgierski i Komisja przedstawiły swoje stanowiska ustnie na rozprawie, która odbyła się w dniu 14 kwietnia 2016 r.

IV – Ocena

20. Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia zakresu zastosowania rozporządzenia nr 1346/2000. Pytanie pierwsze dotyczy jego skutków w następstwie potwierdzenia, że rozporządzenie nr 1346/2000 faktycznie znajduje zastosowanie do wierzytelności podatkowych.

21. Kwestia zastosowania rozporządzenia nr 1346/2000 w sposób logiczny poprzedza dyskusję poświęconą jego skutkom. Swoją analizę rozpocznę więc od udzielenia odpowiedzi na pytanie drugie, mianowicie czy fiskalny charakter decyzji podatkowej wydanej po ogłoszeniu upadłości jest w jakikolwiek sposób istotny w kontekście stosowania rozporządzenia nr 1346/2000 (A). Po drugie, zbadam, czy rozporządzenie nr 1346/2000 dopuszcza regulację krajową przewidującą wygaśnięcie prawa do wpisania na listę wierzytelności, które nie zostały zgłoszone w postępowaniu upadłościowym lub zawieszenia stosowania środków egzekucyjnych w odniesieniu do tego rodzaju wierzytelności w innym państwie członkowskim (B).

A – W przedmiocie pytania drugiego

22. Poprzez swoje drugie pytanie prejudycjalne sąd odsyłający pragnie dowiedzieć się, czy szczególny charakter wierzytelności opartej na decyzji podatkowej wydanej po ogłoszeniu upadłości ma istotne znaczenie dla oceny zastosowania rozporządzenia nr 1346/2000.

23. Czyniąc odniesienie do zobowiązań podatkowych skarżącej wynikających z prawa rumuńskiego, sąd odsyłający stosuje termin „wierzytelność o charakterze fiskalnym”. Można by zatem przyjąć, że w tym kontekście „fiskalny” zasadniczo oznacza „podatkowy”. Sąd odsyłający wydaje się przyjmować, że wierzytelność o charakterze fiskalnym wymaga odmiennego traktowania, gdyż pozwana jest organem podatkowym.

24. Przyjmując stanowisko podobne do wyrażonego przez rządy węgierski i niderlandzki, a także przez Komisję, nie podzielam tej opinii.

25. Tekst rozporządzenia nr 1346/2000 wskazuje dość wyraźnie, że znajduje ono zastosowanie, bez rozróżnienia, zarówno w odniesieniu do wierzycieli prywatnych, jak i publicznoprawnych. W art. 39 uznano prawo „[każdego wierzyciela], którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się w innym państwie członkowskim niż państwo wszczęcia postępowania, *włącznie z organami podatkowymi i instytucjami ubezpieczenia społecznego państw członkowskich*, [do pisemnego zgłoszenia swoich] wierzytelności w postępowaniu upadłościowym”³. To samo powtórzono w motywie 21 rozporządzenia⁴.

3 — Wyróżnienie moje.

4 — „Każdy wierzyciel mający miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę na obszarze Wspólnoty powinien być uprawniony do zgłoszenia swojej wierzytelności w każdym z toczących się na obszarze Wspólnoty postępowań upadłościowych dotyczących majątku dłużnika. Powinno to również dotyczyć *organów podatkowych oraz instytucji ubezpieczenia społecznego*”. Wyróżnienie moje. Zobacz analogicznie opinię rzecznika generalnego M. Szpunara (C-195/15, EU:C:2016:369) potwierdzającą, w pkt 60–73, zastosowanie art. 5 rozporządzenia nr 1346/2000 do publicznoprawnych (podatkowych) praw rzeczowych i sugerującą ogólnie, że nic w tym rozporządzeniu nie pozwala na rozróżnienie pomiędzy roszczeniami prawa publicznego i prywatnego w tym konkretnym kontekście.

26. Ponadto, pod względem faktycznym, z postanowienia odsyłającego wynika, że pozwana podjęła próbę działania (jeżeli chodzi o wierzytelności pierwotne) i mogła działać (jeżeli chodzi o decyzję podatkową wydaną po ogłoszeniu upadłości) w charakterze wierzyciela w zwyczajowym rozumieniu tego pojęcia w kontekście postępowania upadłościowego, czyli z wierzytelnością zgłoszoną względem niewypłacalnego dłużnika⁵.

27. A zatem sugeruję, aby na drugie pytanie prejudycjalne Trybunał odpowiedział w ten sposób, że fiskalny charakter środka egzekucyjnego podjętego w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym wszczęto postępowanie egzekucyjne pozostaje bez wpływu na zastosowanie rozporządzenia nr 1346/2000 do rzeczonych środka egzekucyjnego.

28. Dla jasności wyводу trzeba podkreślić, że neutralność rozporządzenia nr 1346/2000 odnośnie do zastosowania do wierzytelności zgłaszanych przez wierzycieli publiczno- i prywatnoprawnych nie wpływa na potencjalnie preferencyjne prawa przysługujące niektórym kategoriom wierzycieli w postępowaniu upadłościowym na mocy odpowiednich przepisów krajowych. Zastosowanie rozporządzenia nr 1346/2000, z jednej strony, oraz praw materialnych wynikających z innych przepisów prawa krajowego, z drugiej strony, stanowi dwie odrębne kwestie. Przedmiotem niniejszej sprawy jest pierwsza, a nie druga z nich.

B – W przedmiocie pytania pierwszego

29. Poprzez swoje pierwsze pytanie prejudycjalne sąd odsyłający pragnie dowiedzieć się, czy rozporządzenie nr 1346/2000 dopuszcza regulację krajową przewidującą wygaśnięcie prawa do wierzytelności, które nie zostały należycie zgłoszone w postępowaniu upadłościowym lub zawieszenie egzekucji tego rodzaju wierzytelności w innym państwie członkowskim. Moja ocena w pierwszej kolejności odnosić się będzie do kwestii wygaśnięcia prawa oraz zawieszenia (i). Następnie zbadam, czy prawo węgierskie, jako *lex concursus*, powinno także regulować skutki postępowania upadłościowego na postępowanie egzekucyjne w Rumunii (ii).

i) Wygaśnięcie prawa do wierzytelności niezgłoszonych i zawieszenie ich egzekucji

30. Sąd odsyłający sugeruje, że w niniejszej sprawie prawo węgierskie jako *lex concursus* nie powinno przewidywać wygaśnięcia prawa do wierzytelności dochodzonej w innym państwie członkowskim. Sugeruje się, że stałoby to w sprzeczności z możliwością wszczęcia postępowania wtórnego⁶. Umożliwiałoby to także dłużnikowi uchylanie się od krajowych zobowiązań podatkowych.

31. Podkreślenia wymaga, że zakres rozporządzenia nr 1346/2000 ogranicza się głównie do norm kolizyjnych⁷. Zawiera jedynie kilka jednolitych norm. Te jednolite normy nie dotyczą konsekwencji, jakie powinien wywoływać brak zgłoszenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

5 — Wyrok z dnia 17 listopada 2011 r., Zaza Retail (C-112/10, EU:C:2011:743, pkt 31–34). W rzeczywistości w wyroku tym Trybunał wskazał konkretne sytuacje stanowiące wyjątki, gdzie organ publiczny nie wpisywałby się w kategorię wierzyciela w rozumieniu rozporządzenia nr 1346/2000 (z kolei w normalnych okolicznościach mógłby być z nim zrównany). W wyroku Zaza Retail (C-112/10, EU:C:2011:743) Trybunał doszedł do wniosku, że belgijskiej prokuratury nie można zaklasyfikować jako wierzyciela uprawnionego do wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania ubocznego na mocy art. 3 ust. 4 lit. b) rozporządzenia nr 1346/2000, ponieważ organ ten nie interweniował w tym przypadku w charakterze wierzyciela ani w imieniu czy na rzecz wierzycieli.

6 — Zgodnie z motywem 12, art. 3 ust. 2 i art. 27 rozporządzenia nr 1346/2000 wtórne postępowanie może zostać wszczęte w państwie członkowskim, w którym dłużnik ma swój oddział. Wtórne postępowanie toczy się równoległe do głównego postępowania upadłościowego wszczętego w państwie członkowskim, w którym dłużnik ma główny ośrodek swojej podstawowej działalności. Wtórne postępowanie stanowi zatem wyjątek od uniwersalnego charakteru skutków, jakie wywołuje główne postępowanie upadłościowe. Wtórne postępowanie, jako takie, musi mieć charakter postępowania likwidacyjnego, a jego skutki winny być ograniczone do składników majątku, które w dniu wszczęcia postępowania upadłościowego znajdowały się na terytorium państwa członkowskiego wszczęcia tego postępowania. Zobacz także wyrok z dnia 11 czerwca 2015 r., Comité d'entreprise de Nortel Networks i in. (C-649/13, EU:C:2015:384, pkt 36, 48 i przytoczone tam orzecznictwo).

7 — Wyrok z dnia 11 czerwca 2015 r., Comité d'entreprise de Nortel Networks i in. (C-649/13, EU:C:2015:384, pkt 49); opinia rzecznik generalnej J. Kokott w sprawie van Buggenhout i van de Mierop (C-251/12, EU:C:2013:295, pkt 15).

32. Biorąc pod uwagę wspomniane ramy prawne, w kompetencji państw członkowskich leży zapewnienie mających zastosowanie przepisów regulujących kwestię konsekwencji wiążących się z brakiem zgłoszenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym, z zastrzeżeniem podwójnych wymogów przestrzegania zasad równoważności i skuteczności⁸. Poniżej przedstawię analizę obu wymogów.

33. Wymóg *równoważności* oznacza, że przepisy prawa krajowego dotyczące uczestnictwa transgranicznych wierzycieli w postępowaniach upadłościowych wszczętych na Węgrzech nie są mniej korzystne od warunków uczestnictwa mających zastosowanie do wierzycieli krajowych.

34. Zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy XLIX z 1991 r. wygaśnięcie prawa do wierzytelności niezgłoszonej powodowane jest brakiem wpisania wierzytelności na listę w odpowiednim terminie. Bez znaczenia w tym względzie jest to, czy wierzytelność zgłaszana jest przez wierzyciela krajowego czy transgranicznego.

35. Ponadto postanowienie odsyłające nie zawiera żadnego wskazania, zgodnie z którym wierzyciele z siedzibą w państwie członkowskim innym niż Węgry podlegaliby mniej korzystnemu traktowaniu w porównaniu do wierzycieli krajowych w odniesieniu do zgłoszenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym wszczętym na Węgrzech lub w przypadku uczestnictwa w rzeczonym postępowaniu.

36. Prawdą jest, że w ujęciu praktycznym wierzyciele transgraniczni zwyczajowo napotykają na przeszkody spowodowane odległością geograficzną, a także różnicami natury językowej i prawnej pomiędzy państwem członkowskim, w którym wszczęto postępowanie upadłościowe a państwem członkowskim, w którym wierzyciele ci mają swoje siedziby. Jest to jednakże typowy element transgranicznych postępowań upadłościowych, podobnie jak trudności, jakie mogą napotkać strony w transgranicznym procesie sądowym.

37. Rozporządzenie nr 1346/2000 faktycznie reguluje te kwestie poprzez wymóg zawiadomiania i informowania wierzycieli transgranicznych o wszczęciu postępowania upadłościowego w innym państwie członkowskim (przykładowo na mocy art. 40), dzięki czemu poprawie ulega ogólna skuteczność postępowań upadłościowych.

38. Wreszcie okoliczności faktyczne w niniejszej sprawie pozwalają stwierdzić, że pozwana została należycie powiadomiona o postępowaniu upadłościowym i mającym zastosowanie terminie na zgłoszenie wszelkich wierzytelności. Dowodzi tego próba zgłoszenia przez pozwaną wierzytelności pierwotnych.

39. Zgodnie z wymogiem *skuteczności* państwa członkowskie nie mogą czynić wykonywania praw przyznanych na mocy prawa Unii praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym.

40. Gdyby wymóg skuteczności podlegał ocenie niezależnie od wymogu równoważności, przy zapewnieniu jego stosowania z poszanowaniem autonomii proceduralnej przysługującej państwom członkowskim, wówczas należałoby w sposób właściwy ograniczyć to do dwóch przypadków: po pierwsze, rzeczywistej niemożności oraz, po drugie, takiego stopnia nieskuteczności odnośnie do egzekwowania praw wynikających z przepisów prawa Unii, który stanowiłby naruszenie prawa do skutecznego środka prawnego zapisanego w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W przypadku ostatniej z wymienionych kategorii próg jest względnie wysoki.

8 — W kontekście rozporządzenia nr 1346/2000 zob. wyrok z dnia 15 października 2015 r., Nike European Operations Netherlands (C-310/14, EU:C:2015:690, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).

41. Trybunał orzekł już, że istnienie terminu na zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym nie jest jako takie sprzeczne z zasadą skuteczności. Ustanowienie rozsądnych terminów czyni zadość zasadzie skuteczności, a także jest wyrazem praktycznego zastosowania zasady pewności prawa⁹.

42. Jak już wspomniano, pozwana została zawiadomiona o wszczęciu postępowania upadłościowego na Węgrzech. Ponadto została poinformowana o obowiązkowych terminach zgłoszenia ewentualnych wierzytelności, takich jak ta powstała na mocy decyzji podatkowej wydanej po ogłoszeniu upadłości.

43. Należy raz jeszcze podkreślić, że informacje przedstawione w postanowieniu odsyłającym nie zawierają żadnego elementu wskazującego na to, że pozwana stanęła w obliczu szczególnych trudności, które mogły czynić praktycznie niemożliwym albo nadmiernie utrudnionym (w rozumieniu przedstawionym powyżej) zgłoszenie wierzytelności powstałej na mocy decyzji podatkowej wydanej po ogłoszeniu upadłości, a także uczestnictwo w postępowaniu upadłościowym wszczętym na Węgrzech.

44. W świetle powyższych rozważań mój pierwszy wstępny wniosek jest tego rodzaju, że rozporządzenie nr 1346/2000 nie stoi na przeszkodzie regulacji krajowej, takiej jak art. 20 ust. 3 ustawy XLIX z 1991 r., przewidującej wygaśnięcie prawa do wierzytelności, które nie zostały należycie zgłoszone w postępowaniu upadłościowym.

45. Ponadto brzmienie pierwszego pytania prejudycjalnego wskazuje nie tylko na *wygaśnięcie prawa* do wierzytelności niezgłoszonych, lecz także na *zawieszenie* egzekucji tego rodzaju wierzytelności niezgłoszonych w innym państwie członkowskim. Jednakże ustawodawstwo węgierskie przedstawione w odesłaniu prejudycjalnym przewiduje jedynie wygaśnięcie prawa do wierzytelności niezgłoszonych. Sąd odsyłający nie przedstawił żadnych informacji na temat szczególnych przepisów prawa węgierskiego, które niosą ze sobą skutek w postaci zawieszenia prawa do egzekucji wierzytelności, które nie zostały zgłoszone w postępowaniu upadłościowym.

46. Niemniej jednak, w duchu współdziałania, jaki przyświeca procedurze prejudycjalnej oraz w celu udzielenia sądowi krajowemu pełnej i użytecznej odpowiedzi, dodałbym następujące uwagi. Sugerowałem już wcześniej, że według mnie rozporządzenie nr 1346/2000 dopuszcza zasadę *lex concursus*, która wywołuje dość istotne skutki prawne: wygaśnięcie wierzytelności niezgłoszonych. Jeżeli tego rodzaju istotny skutek prawny jest dopuszczalny, to a fortiori taka sama regulacja powinna także dopuszczać zasadę *lex concursus*, która powoduje jedynie zawieszenie powiązanego postępowania egzekucyjnego i która może w mniej istotny sposób oddziaływać na prawa stron niż jednoznaczne wygaśnięcie.

47. A zatem chciałbym wysunąć drugi wstępny wniosek tego rodzaju, że rozporządzenie nr 1346/2000 nie stoi na przeszkodzie przepisowi *lex concursus*, który przewiduje zawieszenie egzekucji wierzytelności, które nie zostały zgłoszone w postępowaniu upadłościowym w sytuacji, gdy egzekucja będzie miała miejsce w innym państwie członkowskim niż państwo członkowskie, w którym wszczęto postępowanie upadłościowe.

ii) Przepisy prawa regulujące skutki, jakie postępowanie upadłościowe wywołuje w odniesieniu do środków egzekucyjnych w innym państwie członkowskim

48. Sąd odsyłający powziął wątpliwość odnośnie do tego, czy wykładnia art. 4 ust. 1 oraz art. 4 ust. 2 lit. f) i k) rozporządzenia nr 1346/2000 oznacza, że prawo węgierskie, jako *lex concursus*, powinno także regulować skutki, jakie postępowanie upadłościowe wszczęte na Węgrzech wywołuje w związku z postępowaniem egzekucyjnym toczącym się przed tym sądem, czy też skutki tego rodzaju powinny być regulowane prawem rumuńskim.

⁹ — Zobacz analogicznie wyrok z dnia 18 września 2003 r., Pflücke (C-125/01, EU:C:2003:477, pkt 35–36 i przytoczone tam orzecznictwo).

49. W celu wyjaśnienia tej kwestii zbadam dwa elementy przesądające o tym, które prawo jest właściwe w niniejszej sprawie.

50. Po pierwsze, bezsprzeczne jest, że postępowanie upadłościowe na Węgrzech stanowi główne postępowanie upadłościowe w rozumieniu art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 1346/2000. Jak określono w art. 16 ust. 1 i potwierdzono w motywie 22 tego rozporządzenia, skutki rzeczowego postępowania muszą być zasadniczo uznane we wszystkich innych państwach członkowskich¹⁰.

51. Po drugie, na podstawie postanowienia odsyłającego można domniemywać, że w Rumunii nie wszczęto żadnego postępowania wtórnego.

52. W myśl art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1346/2000 *lex concursus* stanowi zatem prawo węgierskie. Z tego przepisu, jak również z motywu 22 tego rozporządzenia wynika więc, że prawo węgierskie reguluje warunki wszczęcia, prowadzenia i zamknięcia postępowania upadłościowego, w tym, zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. k), prawa wierzycieli po ukończeniu postępowania upadłościowego. Jest to wyraz zasady uniwersalnych skutków głównego postępowania upadłościowego¹¹.

53. Niemniej od tej zasady istnieje kilka wyjątków. Odnośnie do rzeczonych wyjątków sąd odsyłający wskazuje na art. 4 ust. 2 lit. f) rozporządzenia nr 1346/2000, który stanowi, że prawo państwa wszczęcia postępowania określa „skutki wszczęcia postępowania upadłościowego na środki dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli; z wyłączeniem toczących się postępowań”.

54. Artykuł 4 ust. 2 lit. f) należy rozpatrywać w związku z art. 15 rozporządzenia nr 1346/2000, w myśl którego „[w]pływ postępowania upadłościowego na toczące się postępowanie dotyczące przedmiotu albo prawa wchodzącego w skład masy podlega wyłącznie prawu państwa członkowskiego, w którym toczy się postępowanie”.

55. A zatem, jak sugeruje sąd odsyłający, jeżeli postępowanie egzekucyjne toczące się w Rumunii jest równoznaczne z „toczącym się postępowaniem” w rozumieniu wspomnianych przepisów, wówczas prawo rumuńskie, a nie prawo węgierskie, byłoby prawem właściwym w niniejszej sprawie. A zatem prawo rumuńskie regulowałoby skutki węgierskiego postępowania upadłościowego na wspomniane postępowanie egzekucyjne.

56. Artykuł 15 rozporządzenia nr 1346/2000 może mieć zastosowanie jedynie wówczas, gdy spełnione są łącznie dwie przesłanki: po pierwsze, musi być „postępowanie”. Po drugie, musi to być postępowanie „toczące się” w chwili wszczęcia postępowania upadłościowego.

57. Z okoliczności faktycznych w niniejszej sprawie wynika jasno, że postępowanie egzekucyjne w Rumunii *nie było* w toku w chwili wszczęcia postępowania upadłościowego na Węgrzech: postępowanie egzekucyjne w Rumunii wszczęto w dniu 7 sierpnia 2013 r. na podstawie decyzji podatkowej wydanej po ogłoszeniu upadłości w dniu 25 czerwca 2013 r. Wspomnianą decyzję wydano w następstwie kontroli skarbowej przeprowadzonej w dniach 5–25 czerwca 2013 r. Postępowanie upadłościowe na Węgrzech wszczęto w grudniu 2012 r., czyli kilka miesięcy przed wystąpieniem którychkolwiek ze wspomnianych okoliczności.

58. Już sam ten fakt uzasadnia twierdzenie, że postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie nie wpisuje się w zakres wyjątku określonego w art. 15 i art. 4 ust. 2 lit. f) rozporządzenia nr 1346/2000.

10 — Z zastrzeżeniem nielicznych wyjątków na mocy art. 25 ust. 3 i art. 26 rozporządzenia nr 1346/2000.

11 — Zobacz w tym sensie wyroki: z dnia 21 stycznia 2010 r., MG Probud Gdynia (C-444/07, EU:C:2010:24, pkt 22–25); z dnia 22 listopada 2012 r., Bank Handlowy i Adamiak (C-116/11, EU:C:2012:739, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

59. Jednakże dla pełności wyводу i mając na uwadze względne znaczenie tej kwestii, przedstawię kilka uwag końcowych w przedmiocie pierwszej przesłanki, mianowicie pojęcia „postępowania” zastosowanego w art. 4 ust. 2 lit. f) i art. 15 rozporządzenia nr 1346/2000. W szczególności, czy pojęcie „postępowania” należy rozumieć w ten sposób, że obejmuje ono znaczeniowo jedynie „postępowania sądowe co do istoty sprawy” czy/lub także „postępowania egzekucyjne”¹²?

60. Znaczenie wspomnianej kwestii wykładni jest jasne: w razie wysunięcia wniosku, zgodnie z którym pojęcie „postępowania” obejmuje jedynie postępowanie sądowe co do istoty sprawy, postępowanie egzekucyjne nigdy nie mogłoby być objęte zakresem wyjątku z art. 15 [i art. 4 ust. 2 lit. f) rozporządzenia nr 1346/2000].

61. Co się tyczy warstwy tekstowej, art. 15 rozporządzenia nr 1346/2000 nie jest najlepszym przykładem przejrzystości. Brzmienie art. 15 jest bowiem szerokie i na pierwszy rzut oka obejmuje wszystkie rodzaje postępowań sądowych. Pojęcie „postępowania” można by rozumieć jako pojęcie rodzajowe¹³, odnoszące się do postępowania sądowego dowolnego typu, obejmując tym samym swoim zakresem zarówno postępowania co do istoty sprawy, jak i postępowania egzekucyjne.

62. Uważam jednak, że istnieje szereg powodów, dla których ocena zakresu stosowania art. 15 rozporządzenia nr 1346/2000 nie powinna kończyć się na konstatacji odnośnie do niejednoznaczności jego brzmienia. Sugerowałbym przyjęcie wykładni pojęcia „postępowania” z art. 15 jako odnoszącego się wyłącznie do postępowań co do istoty sprawy, nie obejmując postępowań egzekucyjnych.

63. Po pierwsze, można podnieść argument systemowy. Artykuł 15 nie jest przepisem całkowicie samodzielnym. W ujęciu systemowym jest on powiązany z art. 4 ust. 2 lit. f). Wykładni pojęcia „postępowania” należy zatem dokonywać w świetle powiązania, jakie istnieje pomiędzy tymi dwoma przepisami.

64. W art. 4 ust. 2 lit. f) poczyniono rozróżnienie na „środki dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli” z jednej strony i „toczące się postępowania” z drugiej strony¹⁴. Rozróżnienie takie powinno mieć także znaczenie w kontekście wykładni art. 15: jeżeli z zakresu pojęcia „postępowania” w rozumieniu art. 4 ust. 2 lit. f) wyklucza się „poszczególne postępowania egzekucyjne”, należy takie rozwiązanie stosować także w odniesieniu do wykładni tego samego pojęcia „postępowania” z art. 15.

65. Po drugie, z art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 1346/2000 wynika, że, w ogólnym ujęciu, postępowanie upadłościowe reguluje tylko jedno prawo właściwe (tj. *lex concursus*). Powyższe tyczy się także, zgodnie z częścią pierwszą art. 4 ust. 2 lit. f), „środk[ów] dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli”.

66. Brzmienie art. 4 ust. 2 lit. f) rozporządzenia nr 1346/2000 („z *wyłączeniem* toczących się postępowań”) jasno wskazuje, że art. 15 stanowi wyjątek od zasady określonej w części pierwszej art. 4 ust. 2 lit. f). A zatem, z uwagi na to, że art. 15 stanowi wyjątek, musi on być przedmiotem zawężającej i ścisłej wykładni¹⁵.

12 — Przez pojęcie „co do istoty sprawy” rozumiem postępowania w celu ustalenia prawa (lub postępowania o charakterze deklaratoryjnym), mające na celu ustalenie praw i obowiązków zainteresowanych stron. Tego rodzaju postępowanie określa się jako postępowanie „co do istoty sprawy”, co jest zgodne z terminologią zastosowaną przez Trybunał w wyroku z dnia 24 października 2013 r., LBI (C-85/12, EU:C:2013:697, pkt 54). Postępowania sądowe co do istoty sprawy różnią się od postępowań egzekucyjnych – te ostatnie mają miejsce później i polegają jedynie na egzekucji wystawionego już tytułu.

13 — Znajduje to także potwierdzenie w innych wersjach językowych, które mają równie rodzajowy charakter: przykładowo „instance en cours” we francuskiej wersji językowej, „anhängiger Rechtsstreit” w wersji niemieckiej czy „probíhající soudní řízení” w czeskiej wersji językowej.

14 — Francuska, niemiecka i czeska wersja językowa tego przepisu przedstawiają się, odpowiednio, w sposób następujący: „les effets de la procédure d’insolvabilité sur les poursuites individuelles, à l’exception des instances en cours”; „wie sich die Eröffnung eines Insolvenzverfahrens auf Rechtsverfolgungsmaßnahmen einzelner Gläubiger auswirkt; ausgenommen sind die Wirkungen auf anhängige Rechtsstreitigkeiten”; „účinky úpadekového řízení na řízení zahájená jednotlivými věřiteli, s výjimkou probíhajících soudních řízení”.

15 — Zobacz analogicznie wyrok z dnia 24 października 2013 r., LBI (C-85/12, EU:C:2013:697, pkt 52).

67. Po trzecie, rozporządzenie nr 1346/2000 ma na celu zebranie całości składników majątku dłużnika do jednej masy upadłościowej, utrzymując dzięki temu system zbiorowego rozstrzygnięcia postępowań upadłościowych i równego traktowania wszystkich wierzycieli, co stanowi podstawę wszelkich postępowań upadłościowych. Z zastrzeżeniem wyjątków wyraźnie określonych w rozporządzeniu nr 1346/2000, cel ten jest niezgodny z indywidualnymi próbami zaspokojenia roszczeń przez poszczególnych wierzycieli, wykorzystujących ścieżki proceduralne wykraczające poza zakres postępowania upadłościowego.

68. Cel w postaci utrzymania jednolitości masy upadłościowej aż do zakończenia postępowania upadłościowego znajduje także odzwierciedlenie w art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 1346/2000. Przepis ten określa wymóg, zgodnie z którym wierzyciel, który uzyskuje zaspokojenie swojego roszczenia z przedmiotu należącego do masy znajdującego się innym państwie członkowskim niż państwo wszczęcia postępowania, jest zobowiązany do zwrotu zarządcy otrzymanego zaspokojenia.

69. *Egzekucja* polega na realizacji praw przysługujących jednemu lub kilku wierzycielom, a tym samym może naruszać zasadę uniwersalizmu i zbiorowego rozstrzygnięcia postępowań upadłościowych. *Postępowanie co do istoty sprawy* nie wiąże się z tego rodzaju ryzykiem. Określa ono jedynie prawa i obowiązki odnoszące się do składników majątku dłużnika, bez ich egzekwowania¹⁶.

70. Po czwarte, sugestia, że „postępowanie” z art. 15 należy rozumieć jako termin odnoszący się wyłącznie do postępowań co do istoty sprawy, a nie do postępowań egzekucyjnych znajduje potwierdzenie w intencji ustawodawcy przedstawionej w pkt 142 sprawozdania Virgósa-Schmita dotyczącego Konwencji w sprawie postępowania upadłościowego (zwanej dalej „konwencją”)¹⁷. W dokumencie tym (uważanym za nieoficjalny przewodnik poświęcony wykładni rozporządzenia nr 1346/2000) stwierdza się, że art. 4 ust. 2 lit. f) konwencji (którego treść odpowiada temu samemu przepisowi rozporządzenia nr 1346/2000) zawiera rozróżnienie pomiędzy skutkami postępowania upadłościowego na poszczególne środki *egzekucyjne* i skutkami na toczące się postępowania. Wskazuje się w nim, że skutki postępowania upadłościowego na poszczególne środki *egzekucyjne* reguluje *lex concursus*, więc główne postępowanie upadłościowe stoi na przeszkodzie jakimkolwiek poszczególnym środkom egzekucyjnym wniesionym przez wierzycieli względem składników majątku dłużnika. Natomiast skutki postępowania upadłościowego na inne postępowania odnoszące się do majątku dłużnika reguluje prawo państwa, w którym są one prowadzone.

71. Po piąte, tę samą intencję prawodawczą wydaje się potwierdzać art. 18 rozporządzenia (UE) 2015/848¹⁸, stanowiącego przekształcenie rozporządzenia nr 1346/2000. Przepis ten co do zasady powiela treść art. 15 rozporządzenia nr 1346/2000. Nowe brzmienie art. 15 (obecnie art. 18) rozszerza zakres jego zastosowania także na postępowania polubowne¹⁹.

72. Przychylając się do stanowiska przedstawionego przez rząd węgierski podczas rozprawy uważam, że wspomniana zmiana może być rozumiana jako powtórzenie intencji prawodawcy co do ograniczenia zakresu pojęcia „toczącego się postępowania” do postępowań co do istoty sprawy.

16 — Zobacz na przykład M. Virgós i F. Garcimartín, *The European Insolvency Regulation: Law and Practice*, The Hague, Kluwer Law International, 2004, s. 140, pkt 253, 254. Podobnie *European Insolvency Regulation*, K. Pannen (ed.), Berlin, De Gruyter Recht, 2007, s. 299.

17 — Sprawozdanie Virgósa-Schmita dotyczące konwencji w sprawie postępowania upadłościowego dostępne w G. Moss, I.F. Fletcher i S. Isaacs, *The EC Regulation on Insolvency proceedings. A Commentary and Annotated Guide*, 2nd ed., Oxford University Press, 2009, s. 381 i nast.

18 — Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. 2015, L 141, s. 19).

19 — Artykuł 18 rozporządzenia 2015/848 stanowi, co następuje: „Wpływ postępowania upadłościowego na zawisłe postępowania sądowe lub postępowania polubowne, które dotyczą przedmiotu lub prawa wchodzącego w skład masy upadłościowej dłużnika, podlega wyłącznie prawu państwa członkowskiego, w którym toczy się postępowanie sądowe lub w którym *ma siedzibę organ polubowny*”. Wyróżnienie moje.

73. Wreszcie, na poparcie takiej wykładni art. 15 można przytoczyć szersze analogie do prawodawstwa UE dotyczącego upadłości. W wyroku LBI Trybunał dokonał wykładni pojęcia „toczącego się postępowania” zawartego w art. 10 ust. 2 lit. e) dyrektywy 2001/24/WE²⁰ jako obejmującego wyłącznie postępowania co do istoty sprawy, ale już nieobejmującego postępowań egzekucyjnych. Trybunał stwierdził, że uznanie tych ostatnich za objęte zakresem pojęcia „toczących się postępowań” podważałoby skuteczność zasady powszechności ustanowionej na mocy dyrektywy 2001/24, ponieważ środek egzekucyjny obniżałby dostępność majątku danych instytucji kredytowych²¹.

74. To samo tyczy się także wykładni art. 15 rozporządzenia nr 1346/2000. Artykuł 10 ust. 2 lit. e) dyrektywy 2001/24²² ma brzmienie analogiczne do art. 4 ust. 2 lit. f) rozporządzenia nr 1346/2000, a z kolei brzmienie art. 32 dyrektywy 2001/24²³ jest zbliżone do treści art. 15 rozporządzenia nr 1346/2000.

75. Niemniej należy mieć na uwadze, że wykładnia Trybunału w sprawie LBI opierała się na motywie 30 dyrektywy 2001/24, w którym wyraźnie mowa jest o „toczących się postępowaniach” w odróżnieniu od „pojedynczych działań [poszczególnych środków] egzekucyjnych”²⁴.

76. Chociaż w rozporządzeniu nr 1346/2000 brak jest tak wyraźnego rozróżnienia, nie uważam, aby brak podobnego motywu miał prowadzić do odmiennej wykładni. Zarówno w rozporządzeniu nr 1346/2000, jak i w dyrektywie 2001/24 zastosowano pojęcie „toczącego się postępowania” w podobnych okolicznościach związanych z upadłością, z jednej strony, oraz reorganizacją i likwidacją instytucji kredytowych, z drugiej strony.

77. W świetle powyższych argumentów jestem zdania, że pojęcie „postępowania” na mocy art. 15 rozporządzenia nr 1346/2000 należy rozumieć w ten sposób, że odnosi się ono wyłącznie do postępowań co do istoty sprawy, a nie do postępowań egzekucyjnych.

78. W kontekście rozpatrywanej sprawy oznacza to, że prawo węgierskie, jako *lex concursus*, powinno regulować skutki wszczęcia postępowania upadłościowego na postępowanie egzekucyjne toczące się przed sądem odsyłającym.

79. Tytułem post-scriptum pragnę dodać, że jeżeli *lex concursus* mające zastosowanie w niniejszej sprawie istotnie prowadzi do zawieszenia postępowania egzekucyjnego toczącego się przed sądem odsyłającym, przy czym ustalenie powyższego należy do tego sądu, tego rodzaju konsekwencje nie dziwią tym bardziej, że właściwe przepisy w wielu państwach członkowskich przewidują jakąś formę zawieszenia środków egzekucyjnych w odniesieniu do majątku dłużnika po wszczęciu postępowania upadłościowego²⁵.

20 — Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (Dz.U. 2001, L 125, s. 15).

21 — Wyrok z dnia 24 października 2013 r., LBI (C-85/12, EU:C:2013:697, pkt 54–55).

22 — Artykuł 10 ust. 2 lit. e) stanowi, że „[prawo państwa członkowskiego pochodzenia określa w szczególności] wpływ postępowania likwidacyjnego na postępowania wszczęte przez indywidualnych wierzycieli, z wyjątkiem trwających postępowań sądowych, przewidzianych art. 32”.

23 — Artykuł 32 stanowi, że „[s]kutki środków służących reorganizacji lub postępowań likwidacyjnych na toczącą się sprawę sądową dotyczącą aktywów lub praw, których pozbawiono instytucję kredytową, podlegają wyłącznie prawu państwa członkowskiego, w którym toczy się dana sprawa”.

24 — „Skutki środków służących reorganizacji lub skutki postępowania likwidacyjnego na czas toczącego się postępowania sądowego podlegają prawu państwa członkowskiego, na którego terytorium trwa dane postępowanie sądowe, w drodze wyjątku od zastosowania *lex concursus*. Skutki powyższych środków i procedur na *pojedyncze działania [poszczególne środki] egzekucyjne* wynikające z tych postępowań sądowych podlegają prawu państwa członkowskiego pochodzenia, zgodnie z ogólnymi zasadami niniejszej dyrektywy”. Wyróżnienie moje.

25 — Porównaj na przykład § 89 ust. 1 Insolvenzordnung (Niemcy); art. 55 ust. 2 Ley Concursal 22/2003 (Hiszpania); art. L. 622–21, II, L.631–14 i L.641–3 Code de commerce (Francja); art. 9 ust. 1, art. 11 ust. 2 lit. c), art. 38 ust. 1 A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Węgry); art. 51, 168, 182bis i 201 Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 267, „Disciplina del fallimento, del concordato preventivo, dell’amministrazione controllata e della liquidazione coatta amministrativa” (GU nr 81 z dnia 6 kwietnia 1942 r.) (Włochy). Wspomniany przepis ogólny wprowadzający zakaz kontynuowania postępowania egzekucyjnego może podlegać wyjątkom w zależności od rodzaju postępowania upadłościowego, etapu egzekucji i charakteru wierzytelności lub wierzyciela. Jak wskazano w pkt 28 opinii, kwestia ta wymaga rozstrzygnięcia w świetle poszczególnych krajowych systemów prawnych.

80. W świetle powyższego sugeruję, aby w odpowiedzi na pierwsze pytanie prejudycjalne Trybunał orzekł, że rozporządzenie nr 1346/2000 nie stoi na przeszkodzie regulacji *lex concursus* przewidującej wygaśnięcie prawa do wierzytelności, która nie została zgłoszona przez wierzyciela w postępowaniu upadłościowym wszczętym w jednym państwie członkowskim lub zawieszenie egzekucji tej wierzytelności w innym państwie członkowskim.

V – Wnioski

81. W świetle powyższych rozważań proponuję, aby na pytania skierowane przez Tribunalul Mureș, Secția civilă (sąd w Mureș, wydział ds. cywilnych) Trybunał odpowiedział w sposób następujący:

- 1) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego nie stoi na przeszkodzie regulacji *lex concursus* przewidującej wygaśnięcie prawa do wierzytelności, która nie została zgłoszona przez wierzyciela w postępowaniu upadłościowym wszczętym w jednym państwie członkowskim lub zawieszenie egzekucji tej wierzytelności w innym państwie członkowskim.
- 2) Fiskalny charakter środka egzekucyjnego podjętego w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym wszczęto postępowanie upadłościowe pozostaje bez wpływu na zastosowanie rozporządzenia nr 1346/2000.